

Le poslušaj, kaj junak zdaj pravi,
 Kak strašljivce ostro kara:
 „Pej, ti Durak starec stari
 Kod češ? kam li zdajci hočeš?
 Zdaj ko strl sem gorske miši?
 Ali v goro? Hribovci so tamkej.
 Al na ravno? Prišli bodo tje kaj.
 Al živeti hčeš, glavó da zgubiš?
 Bežat je najbolje pod oblake.
 Miška grize, pa po zemlji lazi;
 Siv le orel pod nebó se dviga.
 Na vešala ga popnite tanka,
 Znade naj, kaj strah pomaga.
 Ak še Turčina dobite,
 Da boji se Vlaha, pod oblake
 Neba bodem ga obesil,
 Plen naj tankaj vranskemu bo vranu.“

Sužni hlapci vsi molčijo,
 Grabijo svoj plen molčeči.
 „Aman, Aman!“ *) starec stoče,
 In zastonj mu sin Novica
 „Aman, Aman!“ milo joče. —

Stoji aga gorsko zverče,
 Stolp železni, kamen trdi.
 Dokler dahne, z roko mahne,
 Starec Durak kmalo izdahne.
 „Medet, medet!“ ... **) kervnik ljuti
 Že mu grlo hitro stisne.
 Durak zdihne, vse potihne.

(Dalje prihodnjič.)

Dopisi.

Iz Vélíkovca. †. (*Šolske stvari. Deželni zbor. Naša občina. Dr. Pavlič. Razpis.*) Vsak le količkaj praktičen šolnik vé, da sad šolskega nauka je tem bolji in stanovitejši, čem bolj vé šolnik svojim učencem vsak predmet naravno pred okó postaviti, in tem več potrebnih reči ali potrebnega orodja ima pri roki, s katerim mu je mogoče, vse, kar uči, vidno storiti. Kar se uči brez praktičnega kazanja, lahko se zopet pozabi; izgine kakor pena; kar pa otrok ne le samo sliši, temuč tudi vidi, kar se pred njegovimi očmi godí, to ostane, to se vkorenini v dušo mladega človeka. Da je temu res tako, spoznal je tudi naš deželni zbor, ki je za nakup potrebnega šolskega orodja pri nauku zemljoznanstva, naravoznanstva itd. našim šolam v celi deželi dal 8000 gold. Čeravno je to veliko denarja, vendar vsaki šoli po vsem Koroškem ne doide toliko, kolikor se za nakup vseh najpotrebnejših reči potrebuje, zato morajo k temu tudi občine nekoliko pripomoči. Občina naša je v tej reči se že hvalovredno obnesla. Še posebne hvale pa je vredno to, kar je storil obče spoštovani slovenski rodoljub gosp. dr. Pavlič, predsednik tukajšnjega mestnega šolskega sveta. Kupil je namreč za našo mestno šolo veliko fizikalčnih reči, ktere se dobijo pri Patku v Pragi; naročil je preteklo leto tudi za 10 pridnih slovenskih učencev vse knjige, ktere je izdalo društvo sv. Mohora. Pridnim slovenskim učencem pa ga je tudi volja dati štipendije po 20 gld. Gosp. dr. Pavlič je po tem več storil, kakor marsikdo, ki veliko vé govoriti o šoli, njeni reformi itd., v djanji se pa za njo še ne zmeni ne. Naj to postopanje dr. Pavliča bode izgled vsem, katerim je mar za šolo in njen napredek! Slava! — Naj še omenim, da je naš deželni zbor ravno razpisal premijo, namreč 400 gold. onemu, kdor do

konca avgusta t. l. izdela najboljšo knjigo o koroški vojvodini za rabo v ljudskih šolah. Ta knjiga mora vse obseči, kar se tiče zemlje, ljudstva, zgodovine itd.

Iz Materije 19. marca. —č— (*Naš župan in naša čitalnica.*) Bog nam ohrani še mnogo mnogo let izvrstnega našega župana, kajti to je mož, da mu malo takih! Pa saj menda sam skrbi za to, da ga nam burja ne odnese, ker še vedno čakamo na razpis nove občinske volitve. Ali morebiti število njegovih privržencev ni še gotovo? Čujte, kako dalje poje tiček, o katerem so nam nekdanj „Novice“ obetale, da „nam bode rane celil“. Naš župan je bil od svojih namestnikov izbran za poslanca k volitvi okrajne komisije za zemljiško cenitev. Vršila se je ta volitev na Volovskem. Bog vedi, kako mu je bilo mogoče, ondi vodo na svoj mlin obrniti tako, da so ga volili v imenovano komisijo! Ves svet, ki ga pozna, se temu čudi, vedoč, da je za to mesto ravno tako sposoben kakor zajec za boben. O poljedelstvu, ne vem, ali toliko zná, da vé, na kakovem drevcu kruhek raste. In ta velecenjeni župan in „cenilni grunti komisar“ se je pred ljudmi, pomenkovaje se o občinskih zadevah, širokoustil, da „bode sebi nasprotne volilce pri šacavanji poljá preskrbel za 50 let“! Da, župane! zdaj bodo vsi volilci pred vas na kolena padli ter vas milosti prosili, ali pa vam — glas dali! — Preprostega kajžarja boste s takimi norčavimi besedami morebiti prestrašili, a razumnega kmeta nikakor ne, ki je dotično postavo z razjasnili vred v „Novicah“ bral in pozná opravilstvo okrajne cele komisije in njenih udov. Mar mislite, da kot „komisar šacila“ imaste kraljevsko oblast, darove in kazni deliti med vam udane ali nasprotne volilce? Vzemite raji klarinet v roke in piskajte si tužno pesmico: „oj! da — županstvo ne trpi na vekomaj!“ — Pravila prihodnje naše čitalnice so se deželni vladi v Trstu v potrjenje predložila. Nadjamo se najboljšega vspeha tega narodnega gojištvá. „Novice“ bodo ob svojem času naznanile, kje se je k pristopu oglasiti, in kedaj se bode čitalnica slovesno odprla.

Iz Šenčurja 14. sušca. — Povejte nam vé resnicoljubne „Novice“, je li res, da ženske, ktere želé dobiti najdenecv na rejo, ne potrebujejo več dovoljenja in priporočila od svoje duhovščine za to, marveč jim že zadostuje priporočilo od same okrajne gosposke? Naš okrajni glavar v Kranji je že nekaj let prav lahkomiselno, rekel bi, brezvestno, dajal in še daje dovoljenja že vsaki baburi, da so prav pridno hodile ali v Trst ali pa v Ljubljano po „špitalarje“ (najdenecv), in čem bolj mu je duhovščina odsvetovala to, tem hujše je on jej nasprotoval v tej zadevi, rekši: „farji nimajo čisto nič opraviti s to rečjo“. Ako bi bili mi duhovni Vogtovih misli, ki trdi in uči, da so ljudje le nekoliko boljši opični zárod, o nesrečnih najdencih še besedice ne bi spregovorili; al ker mi verujemo, da ima vsak človek po božji podobi vstvarjeno neumerjočo dušo in je namenjen za nekaj veliko bolj imenitnega, kakor pa da bi enako drugim živalim konečno crknivši se stegnil za vselej: zato nam ne more nikdo zameriti, ako želimo in tirjamo, naj bi take zapuščene sirote v roke prišle dobrim, pametnim in krščanskim ženskam, ktere naj bi jih kot svoje lastne otroke ljubile, jih za vredne ude človeštva in pa za nebesa gojile.

Zdaj naj pa povem, kako se je takim revčekom v naši okolici godilo in se jim še godí.

Ko so babnice izvedele, da se za to človeško barantijo prav lahko dobí dovoljenje pri okrajni gosposki brez sitnih domačih duhovnov, segle so po tacihi otročajih, kakor po tržaških figah, porabivši za to „kupčijo“ še celó možake. Napotil se je enkrat — tako pripovedujejo — možak dolgoprstnež, ki je zarad tatvine

*) Aman = milost.

**) Medet = odpusti.

že večkrat bil v preiskavi in tudi zaslužen kaznovan, v Trst in je donesel troje taci revčekov v košu kakor kakove mlade mucke ali domače zajčke. Drugi je donesel dva v bisagi, kakor kaka dva morská prešička. Neka grdogleda baba je posebno pridno zahajala v Trst po najdence in jih je izročevala drugim po dva forinta in te spet drugim tako, da čez mesec dni je otroče, sam večni Bog vedi, v kakovi roki bivalo.

Kakovim baburam so te uboge sirotke v pest prišle, hočem nekterezimenom povedati: Katra Šunkarca, bajtarica na Viševku, jih je imela 9; Katra Sajejka, gostinja, ktera, vpisana med župnijske beračune, je dobivala miloščino, jih je imela 6; Mica Bulovka, bajtarica 5; in čujte, dobila je celó slepa beračica na Visokem Mica Urh 3, in da bi se sčasoma še dekleta tega „kšefta“ privadile, dobilo je deklet Mica Živovka 3 v odgojo; da! dobila jih je celó ženska, ktera se je, tako rekoč, okoli potepala, kar hočem pozneje natanjčneje povedati.

Kako se je tem sirotkam godilo, ki so takim ženskam v odgojo izročene bile, pričajo najbolj mrtvaške bukve, v katerih sem najdel zapisano, da je v naši fari v zadnjih petih letih 30 taci siromačkov umrlo, in sicer nekterim po dva, eni celó 3 na leto. Domača duhovščina videvši vse to in le preveč prepričana, da se svojimi ugovori in prošnjami pri okrajni gosposki ničesar ne premore, se obrne poslednjič v tej zadevi do okrajnega zdravnika v Cerklje in on do oskrbníštva hiše Tržaških najdencev, mu razodene marsikaj ter prosi, naj previdnejše ravná pri oddaji taci sirotek, in uslišan je bil; kajti v kratkem času je slavno oskrbníštvo oklicalo po časnikih, da v Kranjski in Litijski okraj nobenega najdenca več oddalo ne bo, — s tem je očitno „poslavila“ ta dva okraja! Mislil bi človek, da to „javno počastenje“ je kaj zmodrilo našega okrajnega poglavarja in bo vsled tega previdnejše in marljivejše ravnal o tej za človeštvo tako imenitni zadevi; al kaj še? nič manj kot to! Po svoji stari medvedji navadi renčeč: „farji nimajo nič pri tej reči, nimajo nič ž njo opraviti“, je vsaki ženski, ali jo je poznal ali ne, ročno dajal privoljenje, da je smela hoditi v belo Ljubljano po kakega rejenčeka, katerim se pa nič boljše ni godilo kot Tržaškim. V potrjenje tega samo dva izgleda. 2. novembra minulega leta prinesó iz Srednje vasi umrlega en mesec starega Ljubljanskega najdenčeka pokopat. Vprašana rednica: kaj je otročaju bilo, da je tako kmalu umrlo, odgovori: „E vidijo, je bilo tako kiljevo; vsaj sem precej okregala moža, zakaj mi je tacega otroka iz Ljubljane prinesel; to ne more dolgo živeti, in glejte umrlo je.“ No mati — jej pravim — vsaj vem, da boste pa kmalu po družega stopili, izberite se vi samo kaj boljšega, kaj zdravejšega. „E kaj se bom s tem ukvarjala — je djala — bom raji vse na miru pustila.“ Prav pametno, mati — jej pritrdim — vsaj vam tega ni potreba in vi tudi niste za to. — Al čujte! 18. decembra mi pride že družega tacega mrlička oznanit. Spet jo vprašam: kaj je otroku bilo, da je tako naglo umrl? Odgovori mi: „Gospod! prav zdrava in ljubeznjiva deklica je bila, al sinoči jo je kar naenkrat zivilo in po njej je bilo.“ Mati, povejte mi odkritosrečno, ste li vi kedaj to deklico dojili? „E jej! kako? vsaj vedó...“ — Vi ste morivka — jej sežem v besedo; — mar mislite, da bodo taki otroci že močnik z vami jedli ali zelje, krompir in drugo. In zapisal sem v njeno zavezno pismo kolikor se še spominjam, sledeče besede: „Ako si želi slavno oskrbníštvo ljubljanskih najdencev hitro znebiti taci sirotek in jim kmalu v večnost pomagati, naj jih le pridno takim od g. Derbiča priporočenim ženskam izročuje.“

O taki priliki, kedar kdo nagloma umrje — se

vé — je včasih treba in je celó dolžnost oznaniti to gosposki, da po svoji previdnosti potem ukaže zdravnikom preiskati mrtvega; al s tem je le redkoma kaj doseženo. To je storil enkrat moj čestiti tovarš, ko je slišal strupene jezike obrekovati, da je odgojiteljica otroka preveč s krompirjem nabudljala ter s tem ga zadušila. Vsled oznanila dojde komisija, raztelesi mrtvega otroka in po preiskavi zapiše: „an stimmritzenkrampf“ za vzrok nagle smrti. Ako bi bil jaz takrat nazoč, bil bi jim svetoval raji zapisati: „an der Entwischung der Seele“, kakor je zapisoval neki star duhovnik v mrtvaške bukve, kedar za gotovo ni vedel, kakove smrti je kdo umrl. — Al pustivši take šale na strani naj povem še drug izgled. 13. decembra minulega leta prinesó iz Huj mrtvega otroka Franco Sturm, ljubljanskega najdenca, na pokop v Šenčur, kterege je imela Lenka Bukovnikova v odgojenji, ženska brez stalnega stanovanja. Ko pogledam v zavezno pismo, vidim zapisano, da je tega otroka prevzela v Ljubljani Marija Stare iz Srednje vasi hiš. št. 13., ktere pa s tem imenom v celi vasi, najmanj, pa na 13. št. ne najdem. Prepisano in v odgojo izročeno je bilo kasneje to dete v Ljubljani 25. svečana 1869. leta sub pag. 114. Prot.-Nr. 79. z dovoljenjem okrajnega glavarstva v Kranji 24. svečana ravno t. l. št. 540 Lenki Bukovnikovi, ženski, od ktere vé hudobni svet marsikaj povedati in jezične babe so celó trdile, da je imela svojega lastnega otroka na izreji ter za-nj plačo dobivala. Ali je to resnica, jaz za gotovo ne vem, ker nisem bil pri porodu; al vsaj tega nikakor ne morem zapopasti sè svojo slabo pametjo, kako si je upalo c. k. okrajno glavarstvo dovoliti, da se je pripisalo in oddalo ubogo dete v odgojo ženski, ktera brez stanovitnega stanovanja je kmalu tó, kmalu kje drugod bivala in še sama ni kaj prida jesti imela.

Še to in uno bi lahko povedal, pa zadosti naj bo. Rečem samo še: Gospodje! ravnajte previdno, pametno in vestno, in nikar ne izročujte ubozih in zapuščenih otročičev vsaki baburi in potepenki v odgojo. Našim poslancem pa bodi priporočeno, kedar se snidejo v deželni zbor, naj na vso moč delajo na to, da se brž hiša najdencev v Ljubljani odpravi, ali pa če še ostane, da pri oddaji najdencev in zapuščenih sirotek na izrejo, morajo ženske tudi od svojega domačega župnika (fajmoštra) priporočilo in dovoljenje za to imeti.

Simon Robič, duh. pom.

Dostavek vredništa. „Novice“ so pred tremi leti iz okrožnice, ki jo je deželni odbor kranjski 15. okt. 1867. leta pod števil. 3283. poslal vsem županom, povedale našim bralcem, kako ravnati pri dajanji nezakonskih otrók v rejo na kmete. Iz te okrožnice se razvidi, da c. kr. okrajni glavar kranjski napak ravná, ako samolasten daje omenjene pooblastnice. Naj v dokaz temu posnamemo iz gori imenovane okrožnice nekoliko vrstic. Tako se glasi: „Na vprašanje neke županije zastran dajanja otrók na rejo iz ljubljanske najdenišnice, to je, iz hiše, kjer se rodijo nezakonski otroci, se deželnemu odboru potrebno zdi, razjasniti to stvar vsem županijam, da vejo, kako in kaj, in da poznajo postave.“

„Ravnateljstvo najdenišnice ljubljanske sme po postavah od 16. sušca 1827. leta, števil. 4893, od 31. decembra 1852. leta, števil. 12.989., in od 31. avgusta 1861. leta le tedaj najdence dajati v rejo na kmete, ako se rednik ali rednica izpričata s spričalom svojega župana in fajmoštra, da sta zmožna in sposobna, najdenca pošteno izrejati; ako bi se pa ta ali uni branil tako spričalo brez dostojnega vzroka redniku ali rednici dati, ima c. k. okrajna gosposka oblast, namesti župana ali pa namesti fajmoštra sama za-se podpisati

tak certifikat. Po tem takem tedaj ne sme ravnateljstvo najdenišnice nikoli otroka brez certifikata županovega in fajmoštrovega ali v gori rečenem primerljeji saj brez certifikata c. k. okrajne gosposke dati v rejo na kmete.“

Iz Planine. Občina Begunje ima po zadnjem popisu 150 hiš, 1097 prebivalcev, med temi 535 moških, 562 žensk, 695 samskih, 344 oženjenih, 16 vdovcev, 42 vdov, več kakor 80 let ste stari 2. Domačih je na Hrvaškem 42 moških, v Trstu pa 16 žensk.

Iz Rojane. Naša čitalnica napravi 27. dne t. m. popoldne ob 5. uri „besedo“ z deklamacijami, tombolo in igro „Oprosteni jetnik“. Vljudno vabi družbenike k tej besedi odbor.

Iz Vipavskega Št. Vida 17. sušca. — Že nekaj časa sem nam donašajo „Novice“ iz Vipavske doline mnogo koristnega in zanimivega; al nahajajo se tudi vmes besede o našem županu, ktere moramo — resnici na ljubo — naravnost zavrnuti. Res je, da je naš župan zarubil vole neki tukajšnji posestnici, pa ne za ene krajcarje, kakor dopisnik pravi, temuč za 23 gold. Opominjal je pred župan večkrat dolžnico, in še lé, ko mu je ona rekla, naj vzame, kar hoče, in ko zapisane krave ni najdel v hlevu več, je po soseskinem hlapcu vole od praznega voza odklenil; izmišljeno je tedaj popolnoma to, da bi bil župan gnoj iztresel. Postave so za vse enake; v denarstvenih stvaréh ni nikakoršnega razločka, kdor je dolžan, bodi-si gospod ali kmet, mora plačati. Naj tedaj bralci sami sodijo, ali je župan prav ravnal ali ne? — Sicer pa vsa naša soseska dobro vé, da naš župan ne vtika pregloboko svojega nosú v majoliko, ker je trezen mož, tedaj je tudi popolnoma neresnična ona pripovedka o „košu“. Kdo je to videl? kdo mu more kaj takega skazati? Čeravno naš župan ni šole obiskaval, vendar je pošten mož*) in zato smo si ga za predstojnika izvolili. Tudi on ne hrepení po tej časti, temveč vedno pravi, da bo odboru hvaležen, ako ga županstva oslobodi.

P. R. in J. N., odbornika.

Iz Ljubljane. C. kr. ministerstvo kmetijstva je vlogo družbe kmetijske od 8. dne u. m. rešilo s tem, da je naprošenih 500 gold. iz državnega denarja za podučno knjigo o živinoreji obljubilo brž dati, kedar se mu razloži osnova te knjige; tudi za popotnega učenika kmetijskih znanosti hoče ministerstvo iz državnega denarja donesek dati, ko se mu pravila o takem potovajočem učeniku naznanijo in pové, kdo da bode ta učenik; naposled ponavlja obljubo državne podpore za šolo kmetijsko.

— Njegovo Veličanstvo je c. kr. deželnega predsednika gosp. Conrada pl. Eybesfeldskega poslalo z redom železne krone 2. vrste. Nasledek poslavljenja te vrste je baronstvo.

— (O Janški in Vevški) glasoviti borbi med nemškimi turnarji in slovenskimi kmeti je po malo da ne desetmesečnem (!) preiskovanji preteklo sredo 16. dne t. m. stekla sodba tako, da je z Jančega obsojenih 19 (največ na 3½ leta Lovr. Žgajnar, 23. majnika v temnico, vsak mesec 1 dan post; najmanj pa na 4 mesece), iz Kašeljna pa iz Vevč 11 (največ 1 leto, najmanj 2 dni) in vse stroške imajo povrniti sami. 13 se jih je podalo, 7 kazni nastopilo, drugi pa so se pritožili na višo sodnijo v Gradec. — O žalostni tej zadevi, s katero se je „Tagblatt“ lani več mesecev mastil, češ, da resnica je lažljivo obrekovanje, ktero so njegovi pajdaši ko blisk po dogodbi trosili v gostivnah in družih kotih tako, da sta dr. Bleiweis in dr. Costa primorana bila že 24. maja 1869. leta po časnikih oklicati prošnjo, naj se jima naznanijo imena hudobnih obrekovalcev, dalo

bi se veliko pisati in primerjati sodba enacih dogodkov na Českem in Tržaškem, al — kaj bi zdaj to koristilo? Ene reči pa vendar ne smemo v nemar pustiti, ktera kaže, da „Tagblatt“ noč in dan že naprej duhta, kako bi prihodnjim taborom spodbil nogo. V svojem duhtanju najdel je namreč tudi to, da Vižmarski tabor je bil hudo kriv Janške in Vevške borbe, češ, da je razdražil ljudstvo. „Ljudomili sanjač“ pa je take kratke pameti, da je celó pozabil, da še o taborih ni bilo ne duha ne sluha, ko se je turnarjem prejšnje čase zelo enaka pripetila. In kako neki je tabor Vižmarski mogel kaj takega zakrivčiti, ki ga je „Tagblatt“ v 110. listu l. l. tako zaničljivo popisal, da je bil „suhoparn“ (sehr kühle und matte Volksdemonstration), da veči del kmetov so bile le „babe in otroci“, iz Ljubljane pa so privreli vsi „rokodelski fantje in pôsli“, „die erwarteten Bänderien reduzirten sich auf 5 Waitscher Bauernbursche“, — „auf den Gesichtern der heimkehrenden Durchnässten spiegelte sich das Gefühl der Nichtbefriedigung und getäuschten Erwartung aus“ itd. Zdaj vprašamo le to: kdaj se je „Tagblatt“ legal? Ali lani ali zdaj? Pa za to se ne briga „Tagblatt“; zdaj je le treba policiji v uho šepetati: „pozor! ne dovoli taborov več!“ To je „Tagbl.“ taktika. Morebiti bomo priliko imeli se je spomniti.

— (Občni zbor političnega društva „Slovenije“) je bil 18. dne t. m. Zbralo se je okoli 50 udov, kot ces. komisar je bil vpričo gosp. Jan. Gutman, prvi magistratni svétnik. Dr. Jan. Bleiweis je zbor začel s kratkim govorom, v katerem je naznanil, da „društveni letopis“ je natisnjen in v 1500 iztisih pripravljen za razdelitev med ude in tudi druge (zlasti kmetiške gospodarje), ker je „letopisu“ po sklepu 4. občnega zbora dodana nova postava o preuredbi zemljiškega davka z nekterimi razjasnili; omenil je zatega del, da je živo živo želeti, da prav obilo pride med kmetiške gospodarje ta družbina knjižica, ktera v jasni besedi podučuje naš narod, kako se vésti pri novi sila važni cenitvi zemljišč, ktera se kmalu prične. (Ta knjižica se je začela že razpošiljati udom „Slovenije“ po deželi; naj jo oni razdelé gospodarjem, kteri je zdaj potrebna kakor ribi voda).

Po predsednikovem govoru se je začela razprava onih stvari, ki so danes stale na dnevnem redu. Prva je bila o volitvah mestnega zbora, ki imajo biti konec tega meseca. Odbor sam po sebi ni stavil nikakoršnega predloga, prepustivši to občnemu zboru. Ko se noben drug družbenik na poziv predsednikov ne oglasi za govor, poprime dr. Costa besedo in govori o volitvah v lastnem imenu. Sklicuje se najpred na lanski sklep našega društva ne se udeležiti volitev, in dokazuje, da to, kar je lani veljalo, veljá še letos tem več. Potem od točke do točke pretresa delovanje sedanjih „mestnih očetov“, kakor ga je popisal „Tagblatt“, in kaže, kako jalovo — razen navadnih uradnih opravil — je bilo to v pravem djanji, največ le besed in namenov. Besedovalo se je o „kopalšču“ in „požarni straži“ — ali kje je ta, kje je uno? „Vodna komisija“ se je sestavila, al po vodi bode splavala kakor je „Volksküche“ konstitucionalnega društva se zasmodila. V pisarijah je bil mestni zbor zeló rodoviten — koval je spomenice glasovite, da so morali deželni odbor, duhovščina in naše društvo protestovati zoper umadeževanje cele dežele. In zoper pravice narodne v šolah repenčili so se nemški „očetje“ v spomenici do deželnega zbora! „Liberalnost“ svojo so kazali s tem, da so se „Sokolu“ zabranili izhodi, in malo zakrivali so iskreno željo svojo, naj bi se zarad Janške in Vevške dogodbe obsedni stan ukazal za okolico ljubljansko! In kako je sicer gospodaril?

*) Saj tudi dopisnik ni nikjer rekel, da ni.

Ali je lepšal mesto? Nikjer ni sledú ne tirú! Lastnino mestno na mahu je na vse kriplje hotel prodati, ako bi dež. zbor ne bil zabranil tega. Národní mestjani se tedaj ne moremo udeležiti take zapuščine prvega leta nemških „očetov“. Stavil je tedaj dr. Costa predlog, da se društvo kakor lani tako tudi letos ne udeleži volitev. Ko je dr. Costovemu popisu še g. Noli dodal stroške pomnoženih mestnih stražnikov, cesarski komisar korist pomnožencev zagovarja, g. Regali pa iz lastne skušnje vojaške sablje ta zagovor prepričavno zavrne, je prišel predlog dr. Costov na glasovanje in sprejet je bil soglasno. („Novice“ na zadnji strani prinesó dotični razglas.)

O drugi točki, to je, o novem pridobitnem davku (Erwerbsteuer) je v imenu odborovem tajnik Murnik stavil predlog, naj se zbornica gospôska dunajskega državnega zbora naprosi, naj odbije nesrečno to postavo, katero je zbornica poslancev odobrila. Govornik po stenografičnih zapisnikih razlaga jedro te postave v 3 svojih razdelkih in naposled dokazuje, da ta postava je polna sitnosti (veksacij) za premožnejše obrtnike in neusmiljena revnim, ki od malega prislužka bi že morali davek plačevati, ki ga dozdej niso, in da delalcem naklada državna bremena, a političnih pravic jim ne daje. — Tudi ta predlog je bil soglasno sprejet. (Peticija ta je že šla v gospôsko zbornico na Dunaj).

Konečni sklep o 3. točki, to je, o siljenem civilnem zakonu, ki ga namerava zbornica poslancev, o katerem sta govorila dr. E. Costa in dr. Vončina, je bil odložen do prihodnjega zbora, kajti odbila je ura že devet, in ker se je zbor začel enmalo pred 8. uro, trajal je zbor — že predolgo.

— (Dramatičnega društva 6. letošnja predstava slovenskih iger) v deželnem gledišču preteklo nedeljo se je vredno vršila prejšnjim. Predstavljal se je prvi-krat izvorna šaloigra: „V Ljubljano jo dajmo!“ v treh aktih, ki jo je spisal g. J. Ogrinec, in ponavljala se je opereta „Serežan“. Vesela igra „V Ljubljano jo dajmo!“ je skozi in skozi povzeta iz vsakdanjega življenja in osebe njene so slikane tako dobro, da radi čestitamo pisatelju o prvi tej dramatični skušnji. Ako skrbí vprihodnje tudi za to, da se v igri veliko godí, moramo od njega pričakovati za gledišče slovensko zanimivih izdelkov. Predstavljal se je pa šaloigra tudi vrlo dobro in v veliko zadovoljstvo obilo zbranega občinstva. Glavno osebo „Gašparja Srebrina“, vinskega bogatega trgovca, dobrega očeta na eno stran, na drugo pa nekoliko starokopitnega bahača, je g. Gecelj igral mojstersko. Njegovo ženo „Rotijo“, ki mora večkrat domači prepir tolažiti, je gospodičina Kremžerjeva delala izvrstno, isto tako gospodičina Brusova „Maričko“, hčerko „Srebrinovo“, o kateri smo vselej gotovi, da je popolnoma kos svoji nalogi. Gospá Odijeva se je jako odlikovala v komični svoji roli, za katero je kakor vstvarjena. Gosp. Šusteršič je hlapca „Pavla“

igral tako, da ga je spremljal neprenehán smeh. V resni roli zaljubljenega „Mirko-ta“ se je pa tudi gosp. Resman vèdel tako, kakor da bi bil že izurjen v predstavah na javnem glediščinem odru. Da je vsem došla živa pohvala, ni nam treba še posebno dostavljati, pa so jo tudi zaslužili. — Priljubljena opereta „Serežan“ se je ravno tako izvrstno vršila ko prvokrat, tedaj se pozivljamo le na to, kar smo takrat rekli, ko smo zasluženó hvalo dali gospej Odijevi, gospodom Filapiču, Noliju in Valenti in gospodičini Jamnikovi, kakor tudi zboru in orkestru pod vodstvom Försterjevem.

Se enkrat razglas o starih šestih.

Do konca tega meseca (sušca) maj se vsakdo znebi starih srebernih šestíc, to je, šestíc, leta 1848. in 1849. kovanih z napisom „6 Kreuzer“. Ta razglas ponavljamo še enkrat in popravljamo tiskarno pomoto zadnjega lista „Novic“, kjer se namesti „do zadnjega meseca tega leta“ mora brati „do zadnjega dne tega meseca.“

Te šestice se bodo namreč le do konca tega meseca še jemale po 10 krajc., za zmenjavo pri cesarskih kasah. Čez ta čas jih bode kupovala samo cesarska denarnica na Dunaji, a ne več po 10 krajc., ampak le po vrednosti srebra, tedaj z zgubo 3 krajcarjev ali še več, če je šestica zeló zlizana ali luknjassta. Zguba je tedaj velika, in vendar, kakor so nam od nekterih strani došle pritožbe, se ta preklic šestíc ni razglasil po občinah (soseskah), da bi bili vsi ljudje zvedeli ta preklic in se škode obvarovali, — saj časnikov ne bere vsak.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Vnanjih novic ni danes veliko, al te so zeló važne. Dunajsko ministerstvo začelo se je rušiti: minister Giskra se je odpovedal in cesar sprejel odpoved. Do konca tega državnega zborovanja, ki bode trajalo le do vélike noči, ostane dr. Giskra le za toliko časa še v ministerstvu, da izvršuje tekoča opravila. Ta odpoved dr. Giskre, ki je pred prišla kakor: se je mislilo, pa se upira na upor, ki ga je zarad direktnih volitev našel pri vseh svojih tovarših; videl je pa menda v ministerskem zboru, da tudi Njegovo Veličanstvo se ne sklada z njegovimi misli. Dr. Giskra je namreč z vso silo tiščal v to, da že v ta zbor pridejo direktne volitve v obravnavo, — al nobeden ostalih ministrov temu ni pritrnil, ker vsak vé, da ta silovita preuredba naključí Avstriji nove zadrege. To ga je irazkačilo, in za izpust iz ministerstva je prosil in ga tudi dobí. Tako pripoveduje nova „Presse“ in ta more vse to dobro vedeti, ker je bila Giskrov list. Kaj storijo ostali ministri, se še ne vé; to pa je gotovo, da sprava z vsemi avstrijskimi narodi je mogoča le s čisto družimi ministri.

Razglas.

Na vprašanja, ki so „Sloveniji“ došla od mnogih volilcev: ali društvo za prihodnje volitve ljubljanskega mestnega zbora ne bode priporočalo kandidatov, in se sicer udeležilo volitev? daje podpissani odbor na znanje to-le: Gledé na to, da prihodnje volitve dopolnujejo samo 10 odbornikov, ki so letos izstopili, dalje gledé na to, da so politične razmere ostale takošne, kakoršne so lani bile, ko se je národno društvo „Slovenije“ popolnoma zdržavalo volitev, in

gledé na to, da še letos, ko se predrugači sedanja začasna občinska postava za mesto ljubljansko, utegnejo popolnoma nove volitve biti,

je društvo „Slovenija“, vsled lani izrečenega načela, v občnem zboru 18. t. m. soglasno sklenilo: da se nikakor niti aktivno niti pasivno ne udeleži mestnih volitev.

Iz občnega zbora 18. marca 1870.

Dr. Jan. Bleiweis, prvomestnik.

Jan. Murnik, tajnik.